UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio LXXXI. De usu quo Christus usus est isto sacramento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72797

Visual Library

tum ex uniuerſali conſuetudine ſupponit falſum: immo ex exordio primitiuæ eccleſiæ, quando omnes ſimul erant Apſtoli, argumentum ſumitur ad oppoſitum ex hoc ipſo, quòd Hieroſolymis, ubi erat magna multitudo fidelium, ſola communio ſub ſpecie panis tradita populo legitur: hinc enim tam vehementer aucta ſimilitudine fidelium imitamur doctrinam omniũ Apoſtolorum, communicando populum ſub ſpecie panis tantum.

¶Et licet ratio ſumpta ex tanta multiplicatione Chriſtiani populi ſit ſolidũ, ac præcipuum fundamentum conſuetudinis communicandi populum ſub ſpecie panis tantum: poſſet nihilominus ſecũdaria ratio aſsignari, quare eccleſiæ, quæ olim ſub utraque ſpecie communionem faciebant, deſtiterunt ab illa cõſuetudine, ex defectu ſcilicet feruoris & deuotionis in populis: ut enim in præcedenti quęſtione dictum eſt, communio ſub vtraque ſpecie ſi fructuoſior eſſe debet, quàm cõmunio ſub ſpecie panis tantum, duplicata debẽt eſſe incrementa ſpiritus, quæ cum defecerint, prouide tã paſtor eccleſiæ, quàm populus abſtinẽdum a communione ſub vtraque ſpecie cenſuit, recognoſcendo communicãtium imperfectionem.

Infra q. 84. artic. 7. ad 4. & 4. diſt. 11. q. 3. art. 1.

¶Et quòd huiuſmodi imperfectionem Chriſtianæ incurrerint eccleſiæ, ex hoc apparet, quòd uix populus ſimplicem pręparationem facit pro communione ſemel in anno.

¶ Quòd vero olim excellens fuerit profectus ſpiritus, patet & ex eo, quòd quotidie aut quaſi quotidie communicabant, & ex eo quòd ſacri canones excludebant ab auditione miſſę omnes non communicantes, vt patet de conſec. diſtinctio. ſecunda, cap. peracta: hinc enim rationabiliter conijcere poſſumus, quòd ſicut recognoſcendo imperfectionem poſteriorum K deſtitit eccleſia a quotidiana communione populi, & ab expellendo a miſſa non communicantes, ita recognoſcendo imperfectionem communem, deſtitit a communione ſub vtraque ſpecie, vtpote reddita infructuoſa, ac periculoſa communi populo.

Et per hęc patet reſponſio ad tria prima argumenta.

Ad quartum vero dicitur, quòd maior diſtinguenda eſt, ſimpliciter, uel ſecundum quid: & ſi ſimpliciter & abſolute intelligitur, uera eſt, ceteris paribus: ſi uero ſecundum quid, eſt falſa manifeſte. Intellecta igitur maiore abſolute & ſimpliciter in ſenſu, qui uerificatur, dicitur quòd minor eſt falſa. Et ut ſingillatim manifeſtetur in ſingulis partibus eius, dicitur quòd licet communicare ſub utraque ſpecie populum, ſit clarius ſecundum ſenſum, & quo ad nos, non tamen eſt clarius ſecundum intellectum, & ex parte rei contentę. Difficultates ſiquidem, quę occurrunt, ex parte noſtri & non ex parte rei, & ex ſignis ſenſibilibus, non ex re contenta conſurgunt. Quòd aut ſit tutius, falſiſſimum eſt. Et cum dicitur, quòd nullius omiſſionis periculo ſe exponit, reſpondetur quòd licet non omittat ſignum ſen- F ſibile: omittit tamen popularis communio prudentiam debitam in cauendo ab irreuerentia ſacramenti, & exponit ſe periculo commiſſionis ſacrilegij, a quibus tuta eſt communio populi ſub ſpecie panis tantum. quòd vero dicitur de magis conſentaneo, oporteret dicere, magis conſentaneo rationi rectę, aut pręcepto Chriſti. Cõmunio ſiquidem populi ſub ſpecie utraque, licet ſit magis conſentanea, per modũ aſsimilationis inſtitutioni ſacramenti, & integritati ſacramenti, & integritati ſenſibilis refectionis: communio tamen populi ſub panis ſpecie tantum eſt magis conſentanea, & pręcepto Chriſti, Hoc facite in meam commemorationem, vt prędeclaratũ eſt, ex ordine literę euãgelicę, & rationi rectę, curam gerenti de reuerentia huius ſacramenti. Et illud quidẽ ſpectat ad conſentaneum, ſecundum quid, hoc autem ad cõſentaneum ſimpliciter & abſolute: quia hoc conſurgit ex omnibus conſideratis, illud autem ad ſimilitudinem exteriorem tantum reſpiciendo.

q. præc. art. 11.

¶Ad quintum autem dicitur, quòd falſum ſubſumit, ſcilicet tenentia ſe ex parte ſumentis cõcurrere per accidens ad vſum huius ſacramẽti: uſus.n. licet ſit hujus ſacramenti vt rei, qua vtimur, hoc eſt materię, eſt tamen vtentis, vt proprius actus ſeu operatio: non accidit autẽ operationi rectitudo ex parte operantis, immo adeo per ſe ex hac parte exigit rectitudinem, ut niſi operatio recta ſit ex parte operantis, non poſſit eſſe recta, ſimpliciter & abſolute loquendo: & in propoſito plus inuenitur, ſcilicet quòd conditio, de qua loquimur ex parte utentis, non ſiſtit in ipſo utente, ſed redundet in ſacramentum: quoniam attenditur ſecundum reuerentiam uel irreuerentiam ad ſacramentum: & propterea undique ruit argumentum. K

Et hęc de communione populari ſub utraq; ſpecie dicta pro nunc ſufficiant.

QVAESTIO LXXXI.

De modo, quo Chriſtus uſus eſt hoc ſacramento, in quatuor articulos diuiſa.

DEINDE conſiderandũ eſt, de vſu huius ſacramenti, quo Chriſtus vſus eſt in prima ſui G inſtitutione.

ET CIRCA hoc quæruntur quatuor.

¶Primò, Vtrum Chriſtus ſumpſerit ſuum corpus & ſanguinẽ.

¶Secundò, Vtrum Iudæ dederit.

¶Tertiò, Quale corpus ſumpſerit aut dederit, utrũ ſcilicet paſſibile vel impaſſibile.

¶Quartò, Quomodo ſe habuiſſet, Chriſtus ſub hoc ſacramento, ſi fuiſſet in triduo mortis re- H ſeruatum, aut conſecratum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Chriſtus ſumpſerit ſuum corpus & ſanguinem.

AD PRIMVM ſic proceditur. Vr ꝙ Chriſtus non ſumpſerit corpus ſuum & ſanguinem. Non.n. de factis Chriſti & dictis aſſeri debet, quod auctoritate ſacræ ſcripturæ non tradi- I tur: ſed in euangelijs non habetur, ꝙ Chriſtus corpus ſuũ mãducauerit, aut ſanguinem ſuum biberit. non ergo eſt hoc aſſerendum.

¶ 2 Præt. Nihil poteſt eſſe in ſe ipſo, niſi forte ratione partium, prout ſcilicet vna pars eius eſt in alia, ut habetur 4. Phyſicor.* ſed illud quod manducatur & bibitur, eſt in manducante & bibẽte. cum igitur totus Chriſtus ſit ſub utraque ſpecie ſacramenti, uidetur impoſſibile fuiſſe, quòd ipſe ſumpſerit hoc ſacra- G mentum.

Lib. 4. tex. 34. coma.

¶ 3 Præt. Duplex eſt ſumptio huius ſacramenti, ſcilicet ſpiritualis & ſacramentalis: ſed ſpiritualis non competebat Chriſto, qa nihil à ſacramento accepit, & per conſequens nec ſacramẽtalis, quæ ſine ſpirituali eſt imperfecta, ut ſupra habitum eſt.* ergo Chriſtus nullo modo hoc ſacramentum ſumpſit.

SED CONTRA eſt, quod Hierony.* dicit ad Leſbiam, domi- H nus Ieſus Chriſtus ipſe conuiua & conuiuium, ipſe comedens, & qui comeditur.

q. 2. ad Hebidiam tom. 4. refertur de conſecr. diſt. 2. c. Nec Moſes.

RESPOND. Dicendum, quòd quidam dixerũt, quòd Chriſtus in cœna corpus & ſanguinem ſuum diſcipulis ſuis tradidit, non tamẽ ipſe ſumpſit: ſed hoc non videtur conuenienter dici: quia Chriſtus ea, quę ab alijs obſeruanda inſtituit, ipſe primitus obſeruauit: unde & ipſe prius baptizari uoluit, quàm alijs bapti- I ſmum imponeret, ſecundum illud Actuum 1. Cœpit Ieſus facere, & docere: vnde, & primo ipſe corpus ſuum & ſanguinem ſumpſit, & poſtea diſcipulis ſumendum tradidit: & hoc eſt, quod Ruth tertio, ſuper illud,

¶*Super Quæſtionem octuageſimamprimam.*

IN tota quæſtione octuageſimaprima, hoc ſolum occurrit circa quarti artic. materiam recolendum, quòd Scotica chimera ſuperius relata, hinc apparet, vt eſt. Nihil enim munus corpus Chriſti ſub ſacramẽto nihil fuiſſet, ſi Chriſti corpus in propria ſpecie annihilatum fuiſſet, quàm in triduo corpus Chriſti ſub ſacramento fuiſſet mortuum, quia in propria ſpecie fuit mortuum: cum tamen Scotus hoc concedat, & primum neget: utrumque enim, ſcilicet eſſe mortuum, & eſſe nihil, ſunt de numero eorum, quæ conueniunt ſeu quæ conuenirent Chriſti corpori abſolute, & non in ordine ad extrinſeca, vt clare patet, & propterea quodcumque eorum Chriſti corpori in propria ſpecie contingeret, aſſerendum eſſet de eodem ſub ſacramento.

Cum-

Cumque comediſſet & bibiſſet &c.dicit gloſſ.* ꝙ
Chriſtus comedit & bibit in cœna, cum corporis
& ſanguinis ſui ſacramentum diſcipulis tradidit: vn
de quia pueri communicauerunt carni & ſanguini,
& ipſe participauit eiſdem.

Ad primvm ergo dicendum, ꝙ in euangelijs le-
gitur, ꝙ Chriſtus accepit panem & calicem: non eſt
autem intelligendum, ꝙ acceperit ſolum in mani-
bus, vt quidam dicunt: ſed eo modo accepit, quo
alijs accipiendum tradidit. vnde cum diſcipulis dixe
rit, Accipite, & comedite: & iterum, Accipite, &
bibite; intelligendum eſt, ꝙ ipſe accipiens comede-
rit & biberit: vnde & quidam metrice dixerũt, Rex
ſedet in cœna, turba cinctus duodena: Se tenet in
manibus, ſe cibat ipſe cibus.

q.76.art.5. Ad secvndvm dicendum, ꝙ, ſicut ſupra * dictũ
eſt, Chriſtus, ſecundum ꝙ eſt ſub hoc ſacramento,
comparatur ad locum, non ſecundum proprias di
menſiones, ſed ſecundum dimenſiones ſpecierum
ſacramentalium, ita ꝙ in quocumq; loco vbi ſunt
illæ ſpecies, eſt ipſe Chriſtus: & quia ſpecies illæ po-
tuerunt eſſe in manibus, & in ore Chriſti, ipſe totus
Chriſtus potuit eſſe in ſuis manibus & in ſuo ore:
non autem hoc potuiſſet eſſe, ſecundum ꝙ compa
ratur ad locum per proprias dimenſiones.

q.79.art.1. Ad tertivm dicendum, ꝙ, ſicut ſupra * dictum
eſt, effectus huius ſacramenti eſt, non ſolum augmẽ
tum habitualis gratiæ, ſed etiam quædam actualis
delectatio ſpiritualis dulcedinis: quàmuis aũt Chri-
ſto gratia non fuerit augmẽtata ex ſuſceptione hu-
ius ſacramenti: habuit tamen quandam ſpiritualem
delectationem in noua inſtitutione huius ſacramẽ-
ti: vnde ipſe dicebat Luc. 22. Deſiderio deſideraui
hoc paſcha manducare vobiſcum, quod Euſebius
exponit de nouo myſterio noui teſtamenti: quod
tradebat diſcipulis. & ideo ſpiritualiter mãducauit,
& ſimiliter ſacramẽtaliter, inquantum corpus ſuũ
ſub ſacramento ſumpſit, quod ſacramẽtum ſui cor
poris intellexit & diſpoſuit: aliter tamen quàm cete
ri ſacramentaliter & ſpiritualiter ſumant, * qui aug
mentum gratiæ ſuſcipiunt ſub ſacramentalibus ſi-
gnis, quibus indigent ad veritatis perceptionem.

(* Alias, qui augmentum gratiæ ſuſcipiunt, & ſacramentalibus ſignis indigent, &c.)

Articvlvs II.

Vtrum Chriſtus dederit Iudæ corpus ſuum.

(4.diſt.11.q.3.ar.2.q.2.& 2. Et Io.13. lec.13.ſ.& lec.4.ſin.)

AD secvndvm ſic proceditur. Videtur quòd
Chriſtus Iudæ nõ dederit corpus ſuũ. Vt enim
legitur Matth. 26. Poſtquàm dedit dñs corpus ſuũ,
& ſanguinem diſcipulis, dixit eis, Non bibam amo
do de hoc genimine vitis, vſque in diem illum, cum
illud bibam vobiſcum nouum in regno patris mei.
Ex quo videtur, quòd illi quibus corpus ſuũ & ſan-
guinem dederat, cum eo eſſent iterum bibituri: ſed
Iudas poſtea cum ipſo non bibit. ergo non accepit
cum alijs diſcipulis corpus Chriſti, & ſanguinem.

¶ 2 Præt. Dominus impleuit qđ præcepit, ſecundũ
illud Act. 1. cepit Ieſus facere & docere: ſed ipſe præ
cepit Mat. 7. Nolite ſanctum dare canibus. Cum er
go ipſe cognoſceret Iudam eſſe peccatorem, vide-
tur quòd ei corpus ſuum, & ſanguinẽ non dederit.

¶ 3 Præt. Chriſtus ſpecialiter legitur Iudæ panẽ in-
tinctũ porrexiſſe, Ioan. 13. Si ergo corpus ſuum ei
dedit, videtur quòd ſub bucella ei dederit, præcipue
cum legatur ibidem, quòd poſt bucellam introiuit
in eũ ſathanas. vbi Aug. * dicit, Hinc nos docemur,
A quàm ſit cauendum male accipere bonum: ſi enim
corripitur qui non dijudicat, ideſt, non diſcernit
corpus domini a ceteris cibis, quomodo nõ dam-
nabitur qui ad eius menſam fingens ſe amicũ, acce-
dit inimicus? ſed cum bucella intincta non accepit
corpus Chriſti: vt enim Auguſt. * dicit ſuper illud
Ioan. 13. cum intinxiſſet panẽ, dedit Iudæ Simonis
Scariothis: non, vt putant quidam, negligenter le-
gentes, tunc Iudas corpus Chriſti accepit. ergo vi-
detur quòd Iudas corpus Chriſti non acceperit.

(Tract. 62. in Ioan. circa princ. to. 9. — Tract. 62. in Io. in med. tom. 9.)

Sed contra eſt, ꝙ Chryſ. † dicit, Iudas particeps
exiſtens myſteriorũ, conuerſus non eſt: vnde fit ſce
lus eius vtrinq; immanius: tum, quia tali propoſito
imbutus adijt myſteria: tum, quia adiens melior fa-
B ctus nõ fuit, nec metu, nec beneficio, nec honore.

(Homil. 46. in Ioan. non remote ante fi. to. 3.)

Respon. Dicendum, ꝙ Hilarius * poſuit ſuper
Matthæum, quòd Chriſtus Iudæ corpus ſuum &
ſanguinem non dedit: & hoc quidem conueniens
fuiſſet, cõſiderata malitia Iudæ: ſed quia Chriſtus no
bis debuit eſſe exemplum iuſtitiæ, non cõueniebat
eius magiſterio, vt Iudam occultũ peccatorem, ſi-
ne accuſatore & euidenti probatione ab aliorum
cõmunione ſepararet, ne per hoc daretur exemplũ
prælatis eccleſiæ, ſimilia faciẽdi, & ipſe Iudas exaſpe
ratus, inde ſumeret occaſionem peccandi. Et ideo
dicendum eſt, quòd Iudas cum alijs diſcipulis cor-
pus domini & ſanguinẽ ſuſcepit, vt dicit Diony. * in
C lib. eccleſ. hierar. & Auguſt. ſuper Ioan. †

(Canon. 30. in Matt. circa med. — Diony. c. 3. eccleſ. hier. par. 3. nõ lõge a prin. Augu. tract. 62. in euãg. Io. tom. 9.)

Ad primvm ergo dicendum, ꝙ illa eſt ratio Hi-
lar. * ad oſtendendum, quòd Iudas corpus Chriſti
non ſumpſit: non tñ cogit, quia Chriſtus loquitur
diſcipulis a quorũ collegio Iudas ſe ſeparauit, non
autem Chriſtus eũ excluſit: & ideo Chriſtus quan-
tum eſt in ſe, etiam cum Iuda vinum in regno dei
bibit: ſed hoc conuiuium ipſe Iudas repudiauit.

(Loco citato in corp. art.)

Ad secvndvm dicendum, quòd Chriſto nota
erat Iudæ iniquitas, ſicut Deo: non autem erat ſibi
nota per modum, quo hominibus innoteſcit: &
ideo Chriſtus Iudam non repulit a communione,
vt daret exemplum, tales peccatores occultos non
D eſſe ab alijs ſacerdotibus expellendos.

Ad tertivm dicendum, ꝙ ſine dubio Iudas ſub
pane intincto corpus Chriſti nõ ſumpſit, ſed ſimpli
cem panẽ: ſignificatur aũt fortaſſis, vt Augu. * ibi-
dem dicit, per panis intinctionẽ fictio Iudæ: vt. n. in-
ficiantur nõnulla, tanguntur: ſi aũt bonum aliquid
hic ſignificat tinctio (ſcilicet dulcedinẽ bonitatis di
uinæ: quia panis ex intinctione ſapidior redditur)
idem bonũ ingratũ non immerito eſt ſecuta dãna-
tio. Et propter hanc ingratitudinem id, quod eſt bo
num, factum eſt ei malum: ſicut accidit circa ſumen
tes corpus Chriſti indigne. & ſicut Aug. † ibidẽ di-
cit intelligendum eſt, quòd dominus iam antea di-
ſtribuerat omnibus diſcipulis ſuis ſacramentũ cor-
E poris & ſanguinis ſui, vbi & ipſe Iudas erat, ſicut Lu
cas narrat. Ac deinde ad hoc ventum eſt, vbi ſecun
dum narrationẽ Ioan. Dominus per bucellam tin-
ctam, atque porrectam ſuũ exprimit proditorem.

(Tracta. 62. in Ioan. circa med. to. 9. — Ibid.)

Articvlvs III.

Vtrum Chriſtus ſumpſerit & diſcipulis dederit corpus ſuum impaſſibile.

AD tertivm ſic proceditur. Videtur quòd
Chriſtus ſumpſerit, & diſcipulis dederit corpus
ſuum impaſsibile: quia ſuper illud Mat. 17. Transfi-

(4.diſ.11.q.3.ar.3. Et diſ.12.q.1.art.3.q.1.cor.)

guratus

Gloſſ. ordi. ibid.

guratus eſt ante eos, dicit quædã gloſſ. * Illud corpus quod habuit per naturã, dedit diſcipulis in cœna non mortale & paſſibile. Et Leuit. 2. ſuper illud, Si oblatio tua fuerit de ſartagine, dicit gloſſ. † Crux ſuper omnia fortis, carnem Chriſti, quæ ante paſſionem non videbatur eſui apta, poſt aptam fecit: ſed Chriſtus dedit corpus ſuum, vt aptum ad manducandum. ergo dedit tale, quale habuit poſt paſſionem, ſcilicet impaſſibile, & immortale.

Ibidem.

¶ 2 Præt. Omne corpus paſſibile, per contactum & manducationẽ patitur: ſi ergo corpus Chriſti erat paſſibile, per contactum & comeſtionem diſcipulorum paſſum fuiſſet.

¶ 3 Præt. Verba ſacramentalia non ſunt modo maioris virtutis, quando proferuntur a ſacerdote in perſona Chriſti, quàm tunc quãdo fuerunt prolata ab ipſo Chriſto: ſed nunc virtute verborum ſacramentalium, in altari cõſecratur corpus Chriſti impaſſibile & immortale, ergo multo magis tunc.

In lib. 4. de ſacr. myſte. altaris c. 12. poſt med.

Sed contra eſt, quòd ſicut Innoc. III. † dicit, tale corpus tunc dedit diſcipulis, quale habuit: habuit autem tunc corpus paſſibile & mortale. ergo corpus paſſibile & mortale diſcipulis dedit.

Respon. Dicendum, quòd Hugo de ſancto Victo. poſuit, quòd Chriſtus ante paſſionem diuerſis temporibus quatuor dotes corporis glorificati aſſumpſerit, ſcilicet ſubtilitatem in natiuitate, quãdo exiuit de clauſo vtero Virginis: agilitatem, quando ambulauit ſiccis pedibus ſuper mare: claritatem, in transfiguratione: impaſſibilitatem, in cœna, quãdo corpus ſuum diſcipulis tradidit manducandum, & ſecundum hoc dedit diſcipulis ſuis corpus ſuũ impaſſibile & immortale: ſed quicquid ſit de alijs, de quibus ſupra dictum eſt, * quid ſentiri debeat, circa impaſſibilitatem tamẽ impoſſibile eſt eſſe quod dicitur: manifeſtum eſt enim, quòd idem corpus Chriſti erat quod a diſcipulis tunc in propria ſpecie videbatur, & in ſpecie ſacramenti ſumebatur: non autem erat impaſſibile, ſecundum quòd in propria ſpecie videbatur, quinimmo erat paſſioni paratũ: vnde nec ipſum corpus Chriſti, quod in ſpecie ſacramenti dabatur, impaſſibile erat. Impaſſibili tamẽ modo erat ſub ſpecie ſacramenti, quod in ſe erat paſſibile: ſicut inuiſibiliter quod in ſe erat viſibile: ſicut enim viſio requirit cõtactum corporis, quod videtur, ad circunſtans medium viſionis, ita paſſio requirit contactum corporis, quod patitur, ad ea quæ agunt: corpus autem Chriſti ſecundum quòd eſt ſub ſacramento, vt ſupra dictum eſt, † non comparatur ad ea quæ circunſtant, mediãtibus proprijs dimenſionibus, quibus corpora ſe tangunt, ſed mediantibus dimenſionibus ſpecierum panis & vini: & ideo ſpecies illæ ſunt quæ patiuntur & videntur, non autem ipſum corpus Chriſti.

q. 28. arti. 2. ad 3. & q. 54. ar. 1. ad 1.

q. 76. art. 4. 5. & 6.

Ad primum ergo dicendum, ꝙ Chriſtus dicitur non dediſſe corpus ſuum mortale & paſſibile: quia nõ dedit mortali & paſſibili modo. Crux autẽ fecit carnẽ Chriſti aptam manducationi, inquantũ hoc ſacramentum repræſentat paſſionem Chriſti.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procederet, ſi corpus Chriſti ſicut erat paſſibile, ita paſſibili modo fuiſſet ſub ſacramento.

q. 76. ar. 4.

Ad tertium dicendum, ꝙ ſicut ſupra dictum eſt, * accidentia corporis Chriſti ſunt in ſacramẽto ex reali concomitantia, non autẽ ex vi ſacramenti; ex qua eſt ibi ſubſtantia corporis Chriſti, & ideo virtus verborũ ſacramentalium ad hoc ſe extendit, vt

F ſit ſub ſacramento corpus Chriſti, ſcilicet quibuſcumque accidentibus realiter in eo exiſtentibus.

Articvlvs IIII.

Vtrum ſi hoc ſacramentum tempore mortis Chriſti fuiſſet ſeruatum vel conſecratum, ibi moreretur.

4. diſt. 10. ar. 2. q. 1. col. 3. diſt. 11. q. 3. art. 4. Et 4. cont. c. 64. Et quol. 5. art. 11. at. Et Io. 6. lec. 6. fin. Et 1. Cor. 11. lec. 6. fin.

Ad qvartvm ſic proceditur. Videtur quòd ſi hoc ſacramentum tempore mortis Chriſti fuiſſet ſeruatum in pixide, vel ab aliquo Apoſtolorum conſecratum, non ibi moreretur. Mors enim Chriſti accidit per eius paſſionem: ſed Chriſtus im-
G paſſibili modo etiam tunc erat in hoc ſacramento: ergo non poterat mori in hoc ſacramento.

¶ 2 Præt. In morte Chriſti ſeparatus fuit ſanguis eius a corpore: ſed in hoc ſacramento ſimul eſt corpus Chriſti & ſanguis: ergo Chriſtus in hoc ſacramento non moreretur.

¶ 3 Præt. Mors accidit per ſeparationem animæ a corpore: ſed in hoc ſacramento continetur tam corpus, quàm anima Chriſti: ergo in hoc ſacramento non poterat Chriſtus mori.

Sed contra eſt, quòd idem Chriſtus, qui erat in cruce, fuiſſet in ſacramento: ſed in cruce moriebatur: ergo & in ſacramẽto cõſeruato moreretur.

Respon. Dicendum, quòd corpus Chriſti idem
H in ſubſtantia eſt in hoc ſacramẽto & in propria ſpecie, ſed non eodẽ modo: nã in propria ſpecie contingit circunſtantia corpora per proprias dimẽſiones, non autẽ prout eſt in hoc ſacramento, vt ſupra dictum eſt: * & ideo quicquid pertinet ad Chriſtũ ſecundum quòd in ſe eſt, poteſt attribui ei & in propria ſpecie & in ſacramento exiſtenti: ſicut viuere, mori, dolere, animatum vel inanimatum eſſe, & cetera huiuſmodi: quæcumque vero conueniunt ei per comparationẽ ad corpora extrinſeca, poſſunt ei attribui in propria ſpecie exiſtenti, nõ aũt prout eſt in ſacramento: ſicut irrideri, conſpui, crucifigi, flagellari, & cetera huiuſmodi: vnde & quidam metrice dixerũt, Pixide ſeruato poteris ſociare do-
I lorem Innatum, ſed non illatus conuenit illi.

art. præced. & q. 76. art. 4. 5. & 6.

Ad primvm ergo dicendum, quòd, ſicut dictum eſt, † paſſio conuenit corpori paſſo per comparationem ad agens extrinſecum, & ideo Chriſtus, ſecundum quòd eſt ſub hoc ſacramento, pati non poteſt: poteſt tamen mori.

In corp. art.

Ad secvndvm dicendum, ꝙ, ſicut ſupra dictum eſt, * ſub ſpecie panis eſt corpus Chriſti ex vi conſecrationis: ſanguis autem ſub ſpecie vini: ſed nunc quidem, quando realiter ſanguis Chriſti non eſt ſeparatus ab eius corpore, ex reali concomitantia & ſanguis Chriſti eſt ſub ſpecie panis ſimul cũ corpore, & corpus ſub ſpecie vini ſimul cũ ſanguine: ſed
K ſi tẽpore paſſionis Chriſti, quando realiter ſanguis fuit ſeparatus a corpore Chriſti, fuiſſet hoc ſacramentum conſecratum, ſub ſpecie panis fuiſſet ſolũ corpus, & ſub ſpecie vini fuiſſet ſolum ſanguis.

q. 76. art. 1. ad 1.

Ad tertivm dicendum, quòd, ſicut ſupra † dictum eſt, anima Chriſti eſt in hoc ſacramẽto ex reali concomitantia, quia non eſt ſine corpore: nõ autem ex vi conſecrationis: & ideo ſi tunc fuiſſet hoc ſacramentum conſecratum vel peractũ, quando anima erat a corpore realiter ſeparata, non fuiſſet anima Chriſti ſub hoc ſacramento: nõ propter defectum virtutis verborum, ſed propter aliam diſpoſitionem rei.

In ſolu. præced. & loco ibi citato.

Qvar-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN